

The logo for i-Portunus, featuring the text 'i-Portunus' in a bold, sans-serif font. The 'i' is red, 'Portunus' is blue, and the 'us' is green. Below the text is a yellow triangle pointing to the right.

Supporting Creative Mobility

I-PORTUNUS

PODPORA EVROPSKÉ MOBILITY

Rozhovor s Helene Skikos
(Evropská komise), zodpovědnou
za pilotní program i-Portunus

Mobilita umělců a kulturních profesionálů se zdá být mimořádně důležitou iniciativou.

Co bylo výchozím bodem pro program i-Portunus?

Tato iniciativa vznikla jako odpověď na potřeby, které byly vymezeny zúčastněnými stranami. Mnoho studií rovněž jednoznačně dokládá význam a vliv mobility na profesní rozvoj umělců a kulturních profesionálů. Mobilita je proto reflektována v naší *Nové evropské agendě pro kulturu*, jež byla publikována minulý rok, a také v **návru nového programu Kreativní Evropa pro období 2021–2027**, který Komise přijala v květnu 2018. Stejně tak je mobilita výrazně podporována členskými státy a Evropským parlamentem.

Jaké podmínky musí být splněny pro účast na programu? Kdo se může do programu přihlásit?

Program je určen umělcům a kulturním profesionálům, kteří působí v oblasti scénického a vizuálního umění (avšak ne v audiovizuálním odvětví). Přihlásit se mohou prostřednictvím elektronického formuláře, který je dostupný na stránkách **i-Portunus**. Žadatelé musí předložit menší projekt, kvůli kterému vycestují do některé ze zemí zapojené do programu Kreativní Evropa. Projekt musí mít jasně vymezený cíl, jako je například rozvíjení mezinárodní spolupráce, účast na tvůrčím rezidenčním pobytu či aktivitách přispívajících k profesnímu rozvoji, představení tvorby v cílové zemi či spolupráce na projektech se zahraničními partnery. Podrobné podmínky a informace lze nalézt ve výzvě k podávání žádostí a na **webových stránkách** programu jsou rovněž dostupné odpovědi na nejčastěji kladené dotazy. Úspěšní žadatelé obdrží paušální částku, která se odvíjí od délky trvání pobytu.

První uzávěrka pro podání žádostí byla 15. května. Je program populární mezi potenciálními příjemci podpory?

Je mi potěšením říci, že se **i-Portunus** těší velkému zájmu. Obdrželi jsme více než 1200 žádostí převážně od umělců, ale také od kulturních profesionálů. Poměr zájemců ze scénického a vizuálního odvětví je také téměř dokonale vyvážený. Zhruba třetina projektů žádala o podporu v souvislosti s realizací tvůrčího rezidenčního pobytu, další třetina o podporu mezinárodní spolupráce a zbývající žádosti se týkaly profesního rozvoje a prezentace v cílové zemi.

Jaký je zájem o program z geografického hlediska? Ze kterých zemí pochází nejvíce žadatelů a jaké jsou nejpobulárnější destinace?

Myslím, že není žádným překvapením, že více žádostí přišlo z větších členských zemí Evropské unie (Francie >15 %, Itálie >12 %, Německo >10 %). Nicméně pět zemí mělo mezi 2 až 5 % z celkového množství žádostí, včetně Ukrajiny, Slovinska a Polska. Na druhou stranu zhruba deset zemí, které převážně nejsou členskými státy Evropské unie, mělo velmi nízkou účast a ani jedna žádost nebyla podána rezidenty Kosova* či Černé hory. Na základě těchto výsledků se konsorcium, které má na starosti realizaci programu, zaměří na šíření informací v těchto zemích, čímž si klade za cíl přispět ke zvýšení zájmu o nadcházející dvě výzvy.

The logo for i-Portunus, featuring the text 'i-Portunus' in a bold, sans-serif font. The 'i' is red, 'Portunus' is blue, and the 'us' is green. Below the text is a yellow triangle pointing to the right.

Supporting Creative Mobility

Kreativní
Evropa
Kultura

Pro koho má podle Vás program největší přínos?

Je příliš brzo na to, abychom to mohli posoudit, neboť jsme zatím neměli příležitost projekty vyhodnotit a analyzovat, co tvořilo ty úspěšné. Na základě čistých dat se však zdá, že ženy mají výhodu, neboť podaly 62 % z celkového počtu žádostí. O **i-Portunus** je také větší zájem mezi mladými lidmi ve věku 25–34 let, kteří tvoří téměř polovinu všech přihlášených a společně s věkovou kategorií 35–44 let představují 77 % všech žádostí.

Co byste poradila žadatelům, aby pro ně měl program co největší přínos?

Doporučila bych pečlivé zvážení a přípravu projektu tak, aby podnítil rozvoj osobnosti, kariéry a možná také synergii minulé a budoucí tvorby. Podle mého názoru je velice důležité nalézt partnerskou instituci nebo subjekt, který bude mít o daný projekt skutečný zájem. Stejně tak je důležité využít příležitostí, které se mohou v průběhu naskytnout, aby to nebyla pouze jednorázová spolupráce. Zkusit si vytvořit plány pro další spolupráci ještě před odjezdem z partnerské země.

Jaké jsou hlavní cíle programu i-Portunus? Jaký bude mít dopad na umělce a kulturní profesionály?

Z technického hlediska je cílem programu **i-Portunus** a dvou dalších podobných projektů, které budou realizovány příští rok, vyzkoušet, jakým nejlepším možným způsobem lze od roku 2021 financovat mobilitu umělců a kulturních profesionálů v rámci programu Kreativní Evropa. Jaký bude dopad této mobility je otázka za milion, respektive se jedná o velmi obtížnou otázku a zatím je příliš brzo na to ji zodpovědět. Doufáme, že práce, účinkování a koprodukce v jiné zemi přispěje k osobnímu rozvoji umělců a dalších kulturních profesí – možná jim zajistí přístup na jiný trh, umožní oslovit nové publikum a fanoušky, navázat či posílit mezinárodní spolupráci, otevřít nové kariérní možnosti a tak dále. Také věříme, že program umožní občanům z celé Evropy poznat umělce (a jejich tvorbu) z jiných zemí, čímž přispěje ke vzniku společného kulturního prostoru v Evropě, pro který je charakteristická kulturní diverzita. Program Erasmus dokládá, že na osobní úrovni má mezinárodní mobilita zcela zásadní, mnohdy zlomový dopad. Doufáme, že takovou zkušenost budou mít i účastníci programu **i-Portunus** a že jim mobilita přinese více (mnohdy neplánovaných) příležitostí a dlouhodobých partnerství.

i-Portunus je pilotním projektem na podporu mobility v rámci unijního programu Kreativní Evropa. Jaké další aktivity v oblasti mobility jsou chystané do budoucna?

i-Portunus je nyní skutečně pilotním projektem a testuje, jakým způsobem lze organizovat tento typ mobility. Na příští rok připravujeme další dva pilotní programy, které budou určeny umělcům a kulturním profesionálům z jiných kulturních odvětví. Po skončení experimentálních programů vyhodnotíme zkušenosti s těmito třemi zkušebními projekty a na základě doporučení připravíme trvalý akční plán, který bude součástí programu Kreativní Evropa po roce 2020. V rámci tohoto budoucího programu také plánujeme zvýšit mezinárodní spolupráci na globální úrovni.

** Toto označení představuje nepředpojaté stanovisko ohledně statusu a je v souladu s UNSCR 1244/1999 a rozhodnutím Mezinárodního soudního dvora OSN (ICJ) v otázce vyhlášení nezávislosti Kosova.*